

Årsmelding 2025

Hedrum Historielag.

Foto: Olav Nordheim.

Årsmelding for Hedrum Historielag for kalenderåret 2025.

Styret.

Etter årsmøtet 13. februar 2025 og konstituerende styremøte den 4. mars med fordeling av roller har styret bestått av følgende personer:

Leder: Kari Næss Fuglestein.

Nestleder: Roar Juel Johannessen.

Sekretær: Olav Nordheim.

Styrets kontaktperson (SKP) for Tunet: Signe Lofstad.

Styrets kontaktperson (SKP) for Arrangementer: May Brith Nordkvelde.

Styrets kontaktperson (SKP) for Samlingene: Roar Juel Johannessen.

Styrets kontaktperson (SKP) for Formidling: Ingjerd Hallenstvet Nilsen.

1. vara: Knut Næss.
2. vara: Unni Lindhjem.

Rutinen er at varamedlemmene til styret deltar på styremøtene. Likedan har regnskapsfører Hans S. Gjone deltatt ved behov.

Siden årsmeldinga følger kalenderåret og årsmøtet ble gjennomført i februar må også nevnes at Kristian Hunskaar og Thor Henning Døvle var styremedlemmer fram til årsmøtet 13. februar.

Styreåret:

I løpet av 2025 har styret gjennomført 11 styremøter. Der har vi behandla 70 protokollførte saker. De fleste har dreid seg om historielagets daglige drift. Det er innført nye rutiner for attesting av bilag før utbetaling fra regnskapsfører. Økonomi i laget, regnskap og gjennomføring av arrangementer på Bygdetunet. Av store synlige saker var gjennomføringa og reparasjonen av låvetaket mot øst. Arbeidet ble utført av Byggmester Pål Gjone. Oppgradering av Holmensalen er utført på dugnad.

Etter søknad har Hedrum Historielag mottatt økonomisk støtte fra Anders Jahre Humanitære Stiftelse, Bess Jahres Stiftelse og Sparebankstiftelsen DNB til bruk i bestemte prosjekter i laget.

I tillegg mottok historielaget ei minnegave etter begravelsen til Ellen Furulund. Dessuten mottok vi ei Kruke-fele av John Grimholt.

Hedrum Historielag er medlem i Kulturrådet i Larvik. Styret var representert med Olav Nordheim på årsmøtet 9/4, medlemsmøtet 28/4 «Kultur for alle?» og 30. september i Hvarnes.

Styreleder Kari Næss Fuglestein og sekretær deltok på Sparebankstiftelsen DNBS Tildelingslunsj 20. august.

Antall medlemmer oppført i medlemsregisteret er 362.

Arrangementer.

Arrangementene blir gjort kjent med avisannonser i Østlands-Posten, enkeltarrangementer også i Sandefjords Blad, på foreningsportalen «Det skjer i Larvik», som igjen trykkes i ØP, på Facebook og historielagets egen hjemmeside hhl.no. Noen ganger med plakater borte ved Esso-stasjonen.

Til møter og arrangementer på Bygdetunet har vi ei egen kjøkkengruppe som Solveig Hvaal Støvland koordinerer. Gruppa består av flere vertskapsgrupper som tar ansvaret for å dekke borda, bevertning, hjelper til med utlodning og står for rydding av lokalet.

Medlemsmøter.

12. januar: Søndagskaffe med Inger Rismyhr. «Far var på hvalfangst».

16. mars: Søndagskaffe med Tor Bjørvik. «Kulturminner i Hedrum».

17. april: Påskefrokost. Påsketanker på Skjærtorsdag med Asbjørg Holt.

5. oktober: Søndagskaffe med Kjell Håkestad. «Mads Bergs skolesangbok».

2. november: Søndagskaffe med Einar Lunde. «Nelson Mandela og Desmond Tutu».

7. desember: Julekaffe med Bjørn Bergene og Petter Terkelsen.

Temamøter.

30. januar: «Historia om Dizzie Tunes» med Svein-Helge Høgberg.

27. februar: «Forbudstid og smuglerkongen fra Sandefjord» med Tron Wigeland Nilsen.

3. april: «Ørkenen Sur – den norske uteliggerkolonien i Brooklyn» med Thor Gotaas.

11. september: «Gravfunn i Hedrum» med Ragnar Orten Lie, Kulturarv Vestfold.

16. oktober: «Til Kina uten tenner». Svein Tony Gårdsø om misjonærer fra Hedrum.

20. november: «Drømmen om Amerika». Utvandring fra Hedrum med Even Sundby.

Sommeråpent.

29. juni: Åpning av Sommeråpent sesongen. Gudstjeneste i samarbeid med Hedrum menighet. Offisiell åpning av utstilling med mottakere fra Hedrum som har fått Kongens fortjenestemedalje. Åpning av sommerutstillinga «Med penn og pensel» av Bjørn Bergene i Holmensalen.

6. juli: Veteranmotorsyssel- og veteranmopeddag i samarbeid med MC-klubben Oilers. Kåring av beste syssel.

13. juli: Allsang med tonefølge av Lågendølene. Opplesing med Bjørn Bergene.

20. juli: Hundens dag med Sandefjord Hundeklubb.

27. juli: Hvalfangerdagen. Maten på hvalfangst. Tonefølge med Varden trekkspillorkester.

3. august: Barnas Dag og Åpen Gård i samarbeid med Hedrum Bondelag.

10. august: Markedsdag. Salgsboder og musikalsk markedsstemning med Terje Gåsholt og Trond Frøyland.

Foto: Olav Nordheim.

Andre arrangementer.

13. februar: Årsmøtet i Hedrum Historielag.

8. mai: Markering av Frigjørings- og veterandagen 8. mai ved Hans Holmens minnesmerke over de falne fra Hedrum. Tale av stortingsrepresentant Kathrine Kleveland. Musikk med «Lågabrass». Deretter temakveld på Bygdetunet der Odd Bjerke holdt foredrag om Kirkenesferden. Deportasjonen av norske lærere til tvangsarbeid.

10. juni: Vårdugnad. Vask og reingjøring på Bygdetunet.

3. juni: I samarbeid med Kvelde Bygdekvinnelag tur med omvisning til Stortinget og Roseslottet.

29. juli: Olsokfeiring på Volds Minde og Hedrum krk. Pga. regnvær ble arrangementet i Lunden gravfelt flytta innendørs. David Duran fortalte om norsk-irsk kontakt i vikingtida. Pastor emeritus Geir Waage gav oss innblikk i den norsk-islandske sagaarven. Islands ambassadør Høgne Kristjánsson med følge deltok. Samarbeid med Hedrum Misjonsforening og Hedrum menighet.

26. september: Dugnadsfest for alle som har bidratt med dugnad i historielaget vårt. Varm mat, kaffe og kaker. Kunnskapstevling med Linda Johannessen. Musikalsk tonefølge med Anne Lise Breidalseter til allsangen.

14. og 15. november: Julemarked på Bygdetunet.

Onsdagsturer med Tor.

14. mai: Renningsdalen og Ødegården.

28. mai: Åbyfossen øst.

11. juni: Søndre Holt-setra.

18. august: Vestmoen ved Hallevannet. Samarbeid med Brunlanes Historielag.

27. august: Nestangen i Kvelde. Fløterhuset og tømmerfløting i Lågen.

Kursvirksomhet 2025.**Flisfatkurs.**

Kursleder er Reidar Løvås. 10 – 12 deltakere hver kurskveld og Snekkerbua er full. Kurset går over vår- og høstsemesteret.

Vevkurs.

Kursleder Nora-Marie Sogn Wiik.

Etter flere år uten deltakere er det nå seks ivrige vevdamer i gang i vevstua. Kursstart var i oktober 2025 og vil vare utover i 2026.

Knivkurs.

Påmelding til knivkurs viser 7 påmeldte. Igangsettes 7. januar med kursleder Ken Egeland.

Kulturskrinet.

Kulturskrinet er et samarbeid mellom Larvik kommune og Hedrum Historielag. Elever i 3. klasse inviteres til et besøk på Hedrum Bygdetun. Der får de et innblikk i livet på en Hedrumgård for omtrent hundre år siden. Kulturskrinet ble i år gjennomført for 22. gang siden oppstarten i 2004. Dette året tok vi imot 512 elever pluss lærere fra 15 skoler (innføringsklassene er regna med de skolene de går på) fordelt på 11 dager og fire uker. Elevene er delt i fire grupper og fordeles på fire stasjoner som er:

- Låven med gammel jord- og skogbruksredskap.
- Smia med gløding av jern.
- Det gamle kjøkkenet i bryggerhuset med bakerovn, vaffelsteking og separering av mjælk.
- Dagligrommet i bryggerhuset med karding, spinning og farging av ull.

Kulturskrinet er en viktig inntektskilde for laget. Det kreves dugnadsinnsats både av medlemmer og andre frivillige. Koordinatorer fra historielaget var i år et samarbeid mellom Hanne G. Ringdal og Ingjerd Hallenstvet Nilsen.

Kulturminner.

Hedrum Historielag har ansvaret for følgende kulturminner:

- Lunden gravfelt. En fast slåttegjeng rydder kvist og slår gras fem til seks ganger i løpet av sommeren.
- Røvær'n bygdeborg.
- Hagnes hammerverk, Nedreverket.
- Vestby potetkjeller.
- Nordre Furulund seter.
- Majorstua.
- Flommerkene ved Hvåra bru.
- Haugen sag og mølle.
- Tjuvhelleren på Lysneshalvøya.
- Stordalen husmannsplass

Heidarheim.

Historielaget ga i slutten av november 2025 ut det 31. ordinære nummer av «Heidarheim». Da det var 80 år siden 2. verdenskrig tok slutt, dreier mange artikler seg om okkupasjonstida. Heftet var som forrige gang på 160 sider og ble trykt i 600 eksemplarer. Løwe Design v/Richard Løwe stod for utforming og produksjon. Redaksjonen har bestått av Åsta Herland, Tor Bjørvik, Eigil Wessel, Kristian Hunskaar og Odd Bjerke.

«Heidarheim» finansieres av annonseinntekter (32 000 kr), støtte fra Skagerrak Sparebank, Larvik (10 000 kr) og salg i Larviks bokhandler og på historielagets arrangementer. Medlemmer får boka gratis ved avhenting på bygdetunet. Utsalgspris i butikk er 250 kr, på bygdetunet 200 kr. Bokproduksjonen kostet 73 687 kr.

Tungruppa.

Tungruppa tar seg av bygningene, sikkerhet og uteanlegg, i tillegg til utleie og reinhold. Tungruppa har i år bestått av leder Kristian Røed, Arnkjell Borg, Ole Harald Torp, Einar Bergan, Øystein Lindhjem, Svein Tangen, Bjørn Tore Andersen, Johan Emil Ringdal, Berit Borg, Torhild Utklev. Tungruppa møtes fast en gang i uka. Ved behov flere dager i uka. De tar seg av forfallende arbeid og vedlikeholdsoppgaver på bygninger, sikkerhet og uteanlegg. Torhild Utklev er utleiekontakt. Utleie av lokalene siste år viser en gledelig økning fra året før.

Kunst- og litteraturgruppa.

Gruppa består av: Per Dag Nordkvelde (leder), Runar Håkonsen, Egil Hem og Roar Juel Johannessen og møtes hver tirsdag mellom kl. 10 og 14. Arbeidsområdet er Holmensamlingene med registrering og digitalisering av verkene til Hans Holmen. Det er utført maling og oppgradering av Holmensalen. Årets sommerutstilling var «Med penn og pensel» med verker av bygdas egen tusenkunstner Bjørn Bergene. Gruppa administrerer samlingene i biblioteket der 1150 ulike skrifter til nå er registrert og katalogisert. I tillegg til Hedrums første folkeboksamling, bøkene i Skolestua og en samling av religiøse skrifter.

Bildegruppa.

Bildegruppa ledes av Solveig Hvaal Støvland og arbeider sammen med Reidun Ragnhildrød, Åsta Herland og Per-Dag Nordkvelde. De tar imot bilder, digitaliserer og lagrer dem digitalt.

Slekt- og arkivgruppa.

Jan-Erik Kristiansen har stått som kontaktperson og gruppa har møtedag på mandager.

Gjenstandsgruppa.

Medlemmer av gruppa er: Lillian Nilsen Hustuft, Ove Holm, Ole Roligheten. Gruppeleder: Asbjørg Holt. Gjenstandsgruppa møtes vanligvis på onsdager.

Vårt ansvar er å ta imot gjenstander og gaver som blir gitt til historielaget.

Det gjelder registrering, fotografering og plassering, utstillinger. Formidling er viktig.

Kartoteket over mottatte gjenstander er nå blitt digitalisert. En stor takk til Åsta Herland og Per Dag Nordkvelde som har gjort en stor jobb med dette.

Av gjenstander som er mottatt dette året kan nevnes:

En gammel (fra 1910) strikkemaskin som stammer fra Farmen. Den kom til Ringdal ved et arveoppgjør etter Marie Farmen i 1954 og ble gitt til historielaget av Johan Emil Ringdal i 2025. Maskinen er liten og nett. Den har bruksanvisning og var en gang en teknisk nyvinning.

Fra Hjørdis Bøhler har vi fått diverse snekkerutstyr etter hennes far Hjalmar Rambo, og et hjørnebord som han har laget. Fra gamle Bakke skole har vi mottatt bl.a. veggkart og annet utstyr. Vi fikk også en lommebok med grenseboerbevis fra krigens dager.

Vidar Bjerke Olsen ga oss en DBS-damesykel etter hans mor Astrid Bjerke Olsen fra søndre Bjerke (f. 1937). Sykkelen var velholdt, og kvitteringen fra kjøpet fulgte med. Sykkelen ble kjøpt i 1951 hos Sport v/ Ludvig Næss og kostet 317 kr.

Systua har vært stengt siden ombyggingen. Dette fordi rommet ble brukt til lager. Gjenstandsgruppa diskuterte dette med styret, og vi fikk medhold i at rommet bør settes i stand igjen og brukes som utstillingsrom. I samarbeid med tungruppa ble rommet ryddet og malt. Nye lamper og stikkontakter ble satt opp. Symaskinbordet kom på plass, samt strykebrett og speil. Bilder ble hengt opp. Den utstilte brudekjolen ble rensert og hengt opp. Alt var klart til åpningssøndagen for sommeråpent. Lillian Nilsen Hustuft satt ved symaskinen og fortalte om Asborg Lysebo som var den virkelige syddama i Kvelde. Lillian hadde kledd seg i tidsriktig sommerkjole og hadde med seg flere modeller som hun stilte ut. Småjentene fikk prøve symaskinen, og det var populært.

Utstillingene.

Vi rydder stadig i utstillingene våre. Det er fullt i alle rom, og vi må skifte litt på hva som skal stå framme. Utstillingene fortjener å bli vist fram, og vi liker at interesserte kommer på besøk. Medlemmer av gjenstandsgruppa stiller også som guider.

Æresmedlemmer.

Hedrum Historielag har ved årsskiftet følgende levende æresmedlemmer:

Tor Bjørvik (2008).

Odd Bjerke (2012).

Johan Paulus Vallestad (2012).

Kolbjørn Næss (2016).

Ragnhild Tidemansen (2016).

Egil Hem (2019).

Kristian Røed (2020).

Hans Sørensen Gjone (2020).

Solveig Støvland (2021).

Åsta Herland (2024).

Asbjørg Holt (2024).

Styret vil avslutningsvis takke alle i faste arbeidsgrupper og alle andre som stiller opp for Historielaget gjennom frivillighet og dugnad. Uten dugnadsinnsatsen ville vi ikke kunne gjennomføre alle arrangementene våre eller vedlikeholde bygninger og uteområder.

